

# Els bisbes de Catalunya

## Transmetre el tresor de la fe

### Carta dels bisbes de Catalunya

En la cloenda de l'Any de la Fe (24 de novembre de 2013) els bisbes de les diòcesis de Catalunya han donat a conèixer un document que porta per títol *Transmetre el tresor de la fe*, en el qual recorden que evangelitzar és la missió encomanada per Jesús a la seva Església i és el mateix amor de Crist el que omple els nostres cors i ens impulsa a viure i anunciar el tresor de la fe. En el seu moment ja vam rebre la notícia d'aquesta publicació, potser en deveu haver llegit els comentaris i possiblement el document sencer i tot.

D'una banda, en el mateix text els bisbes esmenten l'escaiença de l'acabament de l'Any de la Fe com a ocasió propícia per a divulgar aquest ensenyament. En aquest sentit coincideix en el temps amb l'aparició de l'exhortació apostòlica del papa Francesc *El goig de l'Evangeli*, que recull les aportacions del Sínode sobre la nova evangelització celebrat l'octubre del 2012 i alhora vol ser un document programàtic del seu pontificat. El papa també ha volgut que aparegués en aquesta data senyalada per la cloenda de l'Any de la Fe.

D'altra banda, els bisbes indiquen que l'any 2007 havien reflexionat conjuntament sobre la dificultat actual de l'Església de portar a terme la missió evangelitzadora que li ha estat encomanada i la necessitat de ser contínuament reflexionada i renovada. Ho feien en el document *Creure en l'Evangeli i anunciar-lo amb nou ardor*, i ara voldrien continuar un camí que en aquell document iniciaven. Un document que no ens faria cap mal tornar a llegir, juntament

amb un altre d'anterior i més breu titulat *Al servei de l'anunci de la fe*, del 2003.

Com a membres de l'Església és natural que coneguem els ensenyaments tant dels mateixos bisbes com del papa, però és que a més en aquest document es tracta d'una temàtica que ens toca molt de prop, com a catequistes que som.

Després d'un capítol introductori, *Transmetre el tresor de la fe* fa un recorregut pels principals moments del procés evangelitzador segons aquell esquema que en la formació de catequistes haurem sentit tantes vegades per a situar el paper de la catequesi dins la missió evangelitzadora de l'Església: el primer anunci de l'Evangeli, la iniciació a l'experiència cristiana i el creixement permanent en la vida de la fe. Tantes vegades hem parlat de: l'acció missionera, l'acció catequètica o catecumenal i l'acció pastoral.

No és que els bisbes vulguin donar-nos altra vegada teoria. Volen també proposar «algunes indicacions pràctiques que en aquest moment són importants per a comunicar i transmetre aquesta fe» (núm. 6).

Per tal de situar-nos en una bona comprensió de la carta i també de molts documents actuals de l'Església, considero oportú incidir prèviament en el concepte «evangelització». Què vol dir evangelitzar? En els darrers anys aquest terme ha canviat, o millor dit, ha ampliat, el seu significat. Primer «evangelitzar» volia

»»»

&gt;&gt;&gt;

dir simplement «anunciar als que no coneixen l'Evangeli». Per aquesta raó, quan avui parlem del primer anunci o de l'acció missionera, abans n'hauríem dit l'acció evangelitzadora o l'evangelització. El mateix Concili Vaticà II s'expressa en els seus documents en aquest sentit més restringit. Fou sobretot en el sínode dels bisbes de 1974 sobre l'Evangelització que es parlà d'una manera més àmplia, en el sentit que tota la missió de l'Església és evangelitzar. L'exhortació apostòlica *Evangelii Nuntiandi* confirma el significat ampli d'aquest terme considerant l'evangelització com la missió essencial de l'Església: «l'Església existeix per a evangelitzar» (EN 14). Si ho volem, en un doble sentit: perquè fa conèixer l'Evangeli a aquells que no el coneixen, i perquè tot allò que fa fins i tot en la seva acció pastoral ho fa segons l'Evangeli.

Dit això, i tenint sobre la taula no només *Transmetre el tresor de la fe*, sinó tots aquests documents esmentats, ens podríem situar davant un punt de partida comú que resumiríem així: es tracta d'acceptar el desafiament de la secularització, de la pèrdua de rellevància i significació de la dimensió i de l'experiència religiosa per a proposar l'Evangeli en termes culturalment significatius i actuals; acceptar el repte del pluralisme de missatges i ofertes que rep l'home d'avui per a concentrar-nos en l'essencial de la identitat cristiana que ens porti a una renovació radical a la llum de la Paraula de Déu; superar la crisi de credibilitat de l'Església amb un gran esforç de testimoni i autenticitat internes i una sortida d'ella mateixa per ser portadora d'un missatge de salvació.

El resultat de tot això ha de ser una mobilització global i una renovació en profunditat. I el rostre de la catequesi per força n'ha de sortir també canviat. És a partir d'aquí que ens podem endinsar en els tres capítols centrals del document dels bisbes per veure quines són les seves indicacions.

### 1. Actius en el primer anunci de l'Evangeli

El primer anunci constitueix l'acció més missionera de l'Església. Per mitjà d'aquesta acció els cristians, amb el testimoni de les seves vides i l'anunci explícit de l'Evangeli, proven de suscitar en els no creients o allunyats de la fe la conversió inicial a Jesucrist.

En aquest primer capítol, el document parteix del diàleg entre Felip i un alt funcionari d'Etiòpia (cf. Ac 8,26-40) per fer veure que «en un temps de buidor i de negativitat hi ha moltes persones que busquen sentit a la pròpia existència [...], s'acosten a l'Església i demanen una paraula de llum» (núm. 7). Però també sabem nosaltres per experiència que sovint a l'Església, cridada a anunciar i oferir el tresor de la fe, li costa trobar-se amb persones que en vulguin sentir a parlar. Potser a causa de «les fractures en la transmissió de la fe que s'han produït en els darrers decennis» (núm. 9), potser perquè no s'ha assumit prou aquella «responsabilitat del primer anunci que pertoca a cada cristià» en virtut del Baptisme i la Confirmació (núm. 10), potser perquè abans de les paraules que hauran d'arribar després «la gent hauria de poder veure i llegir l'Evangeli en la nostra vida» (núm. 11), potser perquè «les propostes indefinides i no encarnar prou els valors que prediquem no ens condueix enlloc» (núm. 12).

Més endavant se'ns parlarà de «la xarxa bàsica de la nostra atenció pastoral que és l'àmbit capil·lar de la primera evangelització», del valor d'una comunicació «feta de persona a persona», de les «iniciatives orgàniques de proposta del missatge cristià que ajudin a percebre'n la grandesa i la plausibilitat» i de l'encaminament posterior que correspon «als mitjans i estructures pastorals existents en les nostres comunitats de fe» (núm. 14). Quan llegim això, com ens vénen a la memòria les vegades que hem sentit que el catequista no és persona que vagi per lliure, que actua en nom de la comunitat i

&gt;&gt;&gt;

## Els bisbes de Catalunya

»»»

porta a la comunitat, que ell mateix és testimoni d'una comunicació de cor a cor i que a la parròquia crea una estructura de plausibilitat que faci veure que allò que s'anuncia es pot viure i que fa viure.

### 2. Iniciar a l'experiència cristiana

Aquest és el nucli de l'acció catequètica. L'Església és mare i mestra alhora; com a mare engendra fills en la fe i els insereix en el misteri de Crist, i com a mestra ha rebut la missió de transmetre la fe de l'Església a través de la catequesi. Per tant, la catequesi és aquella acció que ens ajuda a què un dia puguem donar raó de la nostra fe i esperança enmig del món.

S'apunten els dos camins diferents per a la Iniciació cristiana: el dels infants batejats poc després de néixer en el si d'una família cristiana, i el d'aquells que abraçaran la fe en una edat posterior i s'iniciaran a través del Catecumenat. Per a tots ells la parròquia serà el lloc ordinari en què aquests camins es realitzen.

Avui vivim una certa crisi de la Iniciació cristiana dels infants: fills de famílies suposadament cristianes que no comencen o, si comencen, no acaben la Iniciació cristiana, marcada pels sacraments del Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia. Mentrestant tractem la catequesi com abans d'aquesta crisi de transmissió de la fe, quan en realitat l'hauríem d'haver transformat en un procés d'aprenentatge de la vida cristiana. La carta dels bisbes ens crida a ser «valents a l'hora d'explorar, desenvolupar i diversificar nous camins en la catequesi», superant desànim i pors i amb una implicació més gran dels pastors (núm. 17).

També a la família toca la responsabilitat de la transmissió del tresor de la fe. Si bé és cert que moltes l'han deixat de banda perquè la viuen amb temor i desorientació, haurien de poder trobar en la comunitat cristiana el sosteniment

necessari: acollida, formació i suport als pares són objectius de primer ordre (núm. 18).

Al costat de la responsabilitat primària de la família i la parròquia com a lloc privilegiat per a transmetre i viure la fe, hi ha també les possibilitats que ens ofereix l'escola: l'ensenyament de la religió a l'escola en general i, de forma especial, la formació religiosa que ha d'oferir l'escola cristiana.

El catecumenat, que ha començat a donar bons fruits en les nostres diòcesis, representa un estímul per a les comunitats que acullen els nous cristians i ens ajuda a renovar la manera de transmetre la fe. Hi ha camp a recórrer encara en l'àmbit de la catequesi dels adults, en el qual convé renovar i preparar noves propostes catequètiques.

### 3. Perseverar en el creixement de la vida cristiana

El tercer capítol se centra en l'acció pastoral: el conjunt d'accions o de ministeris (serveis) que la comunitat cristiana, per la seva maduresa en la fe, porta a terme per dinamitzar la tasca evangelitzadora de l'Església.

Se'ns convida a tots «a mantenir-nos en una permanent conversió del nostre cor a l'Evangeli de Jesús» (núm. 23). La condició necessària per a comunicar l'Evangeli és centrar-nos en allò que és fonamental: la fe en Jesucrist ressuscitat, creguda en l'Església i viscuda en el món. Ni en el que és circumstancial, ni en el que és abstracte, sinó en el testimoni fet de vida concreta.

I com que aquest testimoni humil i apassionat costa, necessita abeurar-se en fonts essencials: participar i viure l'Eucaristia de cada diumenge, la pregària feta en el diàleg amb Déu a l'inici i al final de la jornada, i seguir en les decisions els «senyals de circulació» que Déu ens ha indicat i que inspiren el comportament dels cristians.

»»»

&gt;&gt;&gt;

L'amor dels cristians ha de ser avui proper a moltes persones i famílies necessitades del nostre país. També així l'Església parla i actua per oferir la seva peculiar contribució a la construcció del futur de la societat (núm. 27).

Finalment es fa èmfasi en la necessitat d'una fe formada que sàpiga explicar-se sense violentar les capacitats humanes. Això vol dir una educació cristiana permanent feta: d'aprofundiment de la Sagrada Escriptura, lectura cristiana dels esdeveniments, catequesi d'adults, catequesi de preparació als sacraments, formació espiritual i fins i tot estudi sistemàtic del missatge cristià (núm. 28).

I tot això dins la comunió de l'Església: «Volem subratllar la importància que els cristians no visquin sols la pròpia fe sinó des de la comunitat eclesial i en comunitat, en un clima de fraternitat i de diàleg, de confiança i de comunió. [...] Evitem anar cadascú pel nostre compte» (núm. 29).

Els bisbes acaben la seva reflexió amb unes paraules del papa Francesc en la beatificació dels màrtirs a Tarragona el 13 d'octubre de 2013, que ens convidava a: «ser cristians concrets, cristians amb obres i no només de paraules; a no ser cristians mediocres, cristians envernissats de cristianisme, però sense substància».

Allò que els bisbes es proposaven en el número 6 de la carta, donar «indicacions pràctiques que en aquest moment són importants per a comunicar i transmetre aquesta fe», s'haurà només començat a fer. A tots, sobretot als que formem part d'algun dels organismes de la pastoral de les nostres esglésies, ens toca concretar encara més aquestes propostes i col·laborar per a dur-les a la pràctica. ☺

**F. Xavier Morell Rom**  
Arquebisbat de Tarragona

